

येचाच्युतस्य कथा सुधां हित्वा असतां गाथाः शृण्वन्ति ते नूनं दैवेन विहता इत्यन्वयः ॥ १९ ॥ पितृलोकात्पुनः प्रजामनुपुत्रादिषु प्रजायन्ते गर्भाधाना दारभ्यश्मशानां ताः क्रियाः कृतवन्तः यथोक्तकारिण इत्यर्थः ॥ २० ॥ कथं प्रजायन्ते तदाह ततस्ते पुनरिमं लोकं प्रतिपतन्ति विभ्रंशित उदयो भोग साधनं येषाम् ॥ २१ ॥ परमेष्ठिनं परमेश्वरं प्रीत्या तस्य गुणानां श्रयते या भक्तिस्तया ॥ २२ ॥ भजने च ज्ञानवैराग्ये स्वतएव भवत इत्याह वासुदेव इति ॥ २३ ॥ तदेवोपपादयति यदाऽस्य भक्तस्य चित्तं भगवद्गुणानुरागेण तस्मिन्नेव निश्चलं सदिन्द्रियवृत्तिभिर्वैषम्यमर्थेषु न गृह्णाति ॥ २४ ॥ तदैवात्मनात्मानं स्वप्रकाशमीक्षते कथं भूतं समंचतद्दर्शनं च तत्कुतः निःसंगं संगो द्विवैषम्यं भवति निःसंगत्वे हेतुः हेयोपादेय रहितं तत्कुतः पदं व्यवसित

नूनं दैवेन विहता येचाच्युत कथा सुधाम् ॥ हित्वा शृण्वन्त्यसद्गाथाः पुरीषमिव विड्भुजः ॥ १९ ॥ दक्षिणेन पथा यम्णः पितृलोकं व्रजन्ति ते ॥ प्रजामनुपुत्रादिषु प्रजायन्ते श्मशानांत क्रिया कृतः ॥ २० ॥ ततस्ते क्षीणसुकृताः पुनर्लोकं मिमंसति ॥ पतन्ति विवशा देवैः सद्यो विभ्रंशितोदयाः ॥ २१ ॥ तस्मात्त्वं सर्वभावेन भजस्व परमेष्ठिनम् ॥ तद्गुणाश्रयया भक्त्या भजनीयपदांबुजम् ॥ २२ ॥ वासुदेवे भगवति भक्तियोगः प्रयोजितः ॥ जनयत्याश्रुवैराग्यं ज्ञानं यद्ब्रह्मदर्शनम् ॥ २३ ॥ यदाऽस्य चित्तमर्थेषु समेष्विन्द्रियवृत्तिभिः ॥ न विगृह्णाति वैषम्यं प्रियमप्रियमित्युत ॥ २४ ॥ स तदैवात्मनात्मानं निःसंगं समदर्शनम् ॥ हेयोपादेय रहितमारूढं पदमीक्षते ॥ २५ ॥ ज्ञानमात्रं परं ब्रह्म परमात्मे श्वरः पुमान् ॥ दृश्यादिभिः पृथग्भावैर्भगवानेक ईयते ॥ २६ ॥ एतावानेव योगेन समग्रेणेह योगिनः ॥ युज्यते भिमतो ह्यर्थो यदसंगस्तु कृत्स्नशः ॥ २७ ॥ ज्ञानमेकं पराचीनैरिन्द्रियैर्ब्रह्मनिर्गुणम् ॥ अवभात्यर्थरूपेण भ्रांत्या शब्दादिधर्मिणा ॥ २८ ॥

मारूढं परमानंदोहमिति निश्चयं प्राप्तमित्यर्थः ॥ २५ ॥ समेष्वर्थेष्वित्युक्तं तदेव साम्यं दर्शयति ज्ञानमात्रमेव परब्रह्मादिशब्दैः प्रसिद्धं दृश्यादिभिः दृश्यद्रष्टृकरणरूपेण पृथक् प्रतीयते ज्ञानमात्रत्वेन समेष्वित्यर्थः ॥ २६ ॥ ननु ज्ञानमात्रमात्मनः स्वरूपत्वान्नित्यप्राप्तमेवेति किमनेकसाधनसाध्येन योगेन प्राप्यते तदाह एतावानिति युज्यते प्राप्यते प्रपंचसंगव्युदास एव योगफलमित्यर्थः ॥ २७ ॥ ननु कथं प्रत्यक्षादिप्रतीतः प्रपंचो व्युदसितुं शक्यते प्रतीतेर्भातित्वादित्याह ज्ञानमिति पराचीनैः पराङ्मुखैः शब्दादिधर्मो यस्य तेनार्थरूपेण ज्ञानरूपं निर्गुणं ब्रह्मैवावभाति नत्वर्थः पृथगस्तीत्यर्थः ॥ २८ ॥